

Meer maatwerk en eerlijke manier

Herman Docters van Leeuwen in een nieuwe kas voor een mobiel rozensysteem: "De nieuwe eisen op het gebied van de Groen Label Kas zorgen voor meer maatwerk per bedrijf."

De Groen Label Kas staat voor een kas, die betere milieupotenties heeft dan de gangbare kas. Doelstelling is 30% van de nieuwbouwkassen aan dit concept te laten voldoen. Voor de regeling Groenprojecten moeten Groen Label Kassen aan zwaardere eisen voldoen. Hierbij is de doelstelling dat 5 tot 10% van de kassen eraan voldoen. Op dit moment vindt een herziening van de criteria plaats, die aansluit op de nieuwste ontwikkelingen.

TEKST EN BEELD: HARRY STIJGER

De milieuaspecten van een kas worden beoordeeld aan de hand van het Certificatieschema Groen Label Kas (GLK). In dit schema zijn minimumeisen en een scala aan keuzemaatregelen gedefinieerd, waarmee een teler punten kan behalen en waarop zijn investeringsplannen worden beoordeeld. Als het ontwerp van de kas voldoende punten oplevert, krijgt de teler een voorlopig GLK-Groencertificaat en mag de te bouwen kas 'Groen Label Kas' heten. De overheid gebruikt de GLK-criteria in regelingen van MIA, VAMIL en de regeling Groenprojecten. "In de regelingen kan de overheid aanvullende voorwaarden stellen, bijvoorbeeld over het te behalen aantal

punten. Maar ook dat een bepaalde investering, zoals WKK-installaties, niet onder de regeling vallen. Tevens kan de overheid het percentage van de MIA wijzigen", zegt Herman Docters van Leeuwen van de Stichting Milieukeur in Den Haag, die het GLK-certificatieschema beheert.

Zwaardere eisen

Momenteel is een overgangsregeling voor Groen Label van kracht. Het bestaande certificatieschema is geldig tot 1 juli aanstaande, maar naar verwachting zal niet voor de zomer een herziend schema van kracht worden. In de overgangsregeling is voor zware stookteelt het aantal punten omhoog

gegaan van 100 naar 115 en voor lichte stookteelt van 85 naar 90. Het puntentotaal is omhoog gegaan omdat de energieprijzen de laatste twee jaar verdubbeld zijn. Hogere energieprijzen maken het eerder interessant om te investeren in Groen Label.

Docters van Leeuwen: "Verder is een belangrijke wijziging dat iedere kas nu als zware stook wordt aangemerkt. Behalve als de teler kan aantonen dat hij met een energie-extensieve teelt niet meer dan 25 m³/m² aardgasequivalenten per jaar verbruikt. Tot voor kort was de grens de stooklijn van 17°C gemeten in januari. Doordat telers met een zware stookteelt hier op gingen sturen, vielen ze onder de MIA-VAMIL voor lichte stookteelt. Dit was niet in de geest van de regeling, want we willen dat de meest energie-intensieve kassen de meeste zware eisen krijgen."

Handhaafbaar en controleerbaar

Het College van Deskundigen, waarin kasbouwers, glastuinbouw en overheid vertegenwoordigd zijn, herziert periodiek de criteria. Vorig jaar is een schriftelijke voorronde gehouden voor input vanuit de praktijk en daarop zijn ruim dertig uitgebreide reacties ontvangen. "Bijvoorbeeld het laten meewegen van de lichtdoorlatendheid van kassen, de CO₂-opslag in de bodem of het ontsmetten van de kasgrond met een magnetron", vertelt de manager. VEK-Advies heeft de ingebrachte ideeën en aanbevelingen onderzocht en beoordeeld.

Het college besluit in stappen over de criteria. Gangbare zaken, zoals een warmtebuffer, gaan uit de keuzemaatregelen. Het stimuleren daarvan is niet meer nodig.

In februari is het concept van de regeling tijdens een hoorzitting met de sector besproken. Hierbij zijn diverse knel- en verbeterpunten naar voren gebracht. Het college neemt uiteindelijk het besluit, waarbij van belang is dat de regeling handhaafbaar en controleerbaar is.

In- en extensieve kas

GLK bestaat uit basiseisen voor de kasconstructie, lichtdoorlatendheid, energievoorziening en rookgassen. Een belangrijke verandering is dat de zware en lichte stookteelt gewijzigd worden in respectievelijk intensieve en extensieve kas. Voor een intensieve kas zijn de nieuwe eisen

zwaarder dan voor een extensieve. Daarnaast kan de teler nog punten halen met keuzemaatregelen voor energie, lichthinder, nutriënten (stikstof, fosfaat en indirect voor water) en gewasbeschermingsmiddelen. De keuzepunten zijn hoger voor de intensieve dan de extensieve kas.

Rookgasreiniger op iedere WKK

Bij de basiseisen moeten kassen met een elektrisch vermogen van 500 kW/ha minimaal 25% energiebesparing realiseren (was 15%) ten opzichte van de referentie (warmte opwekken met de ketel en elektriciteit afnemen van een centrale). Dit geldt ook voor alle bedrijven die een WKK-installatie hebben. Docters van Leeuwen: "Want als je dat niet doet, heb je een bedrijf dat wel elektriciteit opwekt, maar niet de opgewekte warmte goed benut."

Een andere basiseis heeft te maken met de Europese eisen om schonere rookgassen te krijgen. De overheid stelt nu verzwaarde eisen voor rookgassen (20g NOx/GJoule bij WKK's) en onverbrand gas van koolwaterstoffen voor (zie kader). "Tijdens de hoorzit-

Voor de kassenbouwer is het interessant dat kasdekken gaan meewegen voor de Groen Label Kas. Nu is er voor de doorrekening een echt kengetal voor iedere deksoort.

Methaanslippercentage

Methaan wordt voor de glastuinbouw een milieuthema dat steeds meer in beeld komt. Het is na kooldioxide het belangrijkste gas dat bijdraagt aan de versterking van het broeikaseffect door de mens.

De aanzienlijk grotere WKK-installaties van de laatste jaren en het gebruik van biobrandstoffen blijken hogere percentages methaan in rookgassen te veroorzaken. Bij grotere WKK's is het methaanslippercentage gemiddeld hoger dan bij kleinere installaties. Het methaanslippercentage is het gedeelte van het methaangas dat in een WKK-installatie niet verbrandt. Vanwege de Europese eisen, gaat de Nederlandse overheid hogere eisen stellen aan de rookgassen.

ting bleek dat telers deze eisen voor de rookgassen van de WKK-installaties als heel zwaar ervaren. Iedere WKK-installatie zal nu een rookgasreiniger moeten hebben", weet de manager.

Voor kassen met assimilatiebelichting wordt de keuzemaatregel voor het beperken van de lichthinder nu een basiseis. De kas moet voldoen aan de voorwaarden in het plan van aanpak voor lichtemissie 2008 van de sector.

De Unie van Waterschappen wil dat ieder bedrijf goed water ter beschikking heeft. Als basiseis voor water gaat gelden dat minimaal 70% van de waterbehoefte is gedekt met uitgangswater dat een natriumgehalte heeft lager dan 0,5 mmol per liter.

Keuzemaatregelen

Bij de keuzemaatregelen is een belangrijke wijziging dat de teler nu punten kan scoren op basis van een energieberekening van de verbeterde energie-efficiency van de hele kas. "Die berekening kan pas plaatsvinden als een jaar in de kas is geteeld. Daarom is het voorlopige certificaat na afgifte niet twee maar maximaal drie jaar geldig", meldt Docters van Leeuwen. Deze energieberekening vervangt een drietal keuzemaatregelen. Allereerst die van de WKK-installaties, gebaseerd op de WKK-capaciteit per oppervlakte voor lichte en zware stook. Ten tweede die van de restwarmte, waar de teler op basis van de contractcapaciteit punten kreeg. Als derde de punten die een teler per procent duurzame energie van z'n totale energie ontving.

Optimaliseren warmtebenutting

Docters van Leeuwen: "De nieuwe eisen zorgen voor meer maatwerk per bedrijf. De teler heeft nu meer mogelijkheden om zijn bedrijf zo in te richten dat hij met de keuzemaatregelen daadwerkelijk energie bespaart of een bepaalde energie-efficiëntie

realiseert. Restwarmte is geen afval meer, maar 'warmte specifiek opgewekt voor een tuinbouwbedrijf'. Het leveren van restwarmte aan een buurman, telt nu ook mee. De nieuwe regeling stimuleert de CO₂-reductie. De teler heeft nu meer inzicht in het energieverhaal en hij wordt op een eerlijke manier afgerekend."

Voor de zwaardere basiseisen zal de teler meer moeten investeren, zonder dat hij dat in zijn teelt ziet.

Voor de kassenbouwer is het interessant dat kasdekken gaan meewegen voor de GLK. "Voorheen was er een standaardgetal voor de lichtdoorlatendheid van glas. Nu is er voor de doorrekening een echt kengetal voor iedere deksoort. Bovendien is de beloningsruimte voor de lichtdoorlatendheid nog wat verder verruimd, waardoor kassenbouwers meer stimulans krijgen om op dat punt verder te innoveren."

Over de gevolgen voor de financiering kan Docters van Leeuwen nog weinig zeggen. Het LEI moet nog een doorrekening maken van de wijzigingen. Het uitgangspunt blijft dat de overheid de voorlopers in duurzame kassenbouw wil blijven stimuleren. Voor meer informatie zie www.groenlabelkas.nl.

In de overgangsregeling voor de Groen Label Kas in de MIA en Vamil regeling moet de kas voor zware stookteelt nu 115 in plaats van 100 punten halen. Lichte stooktelers 90 in plaats van 85 punten. Alleen extensieve kassen (minder dan 25 kuub aardgasequivalenten/m² per jaar) komen voor de lichte stook criteria in aanmerking. Een teler krijgt, na herziening van de regeling, met het energiecertificaat meer mogelijkheden om zijn energiebesparing of energie-efficiëntie beloofd te zien.

SAMENVATTING